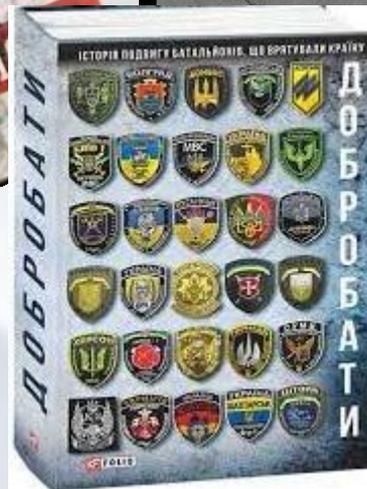

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«БЕРЕЖАНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Наукова бібліотека

**Віртуальна виставка
«Добровольці: сила небайдужих»**

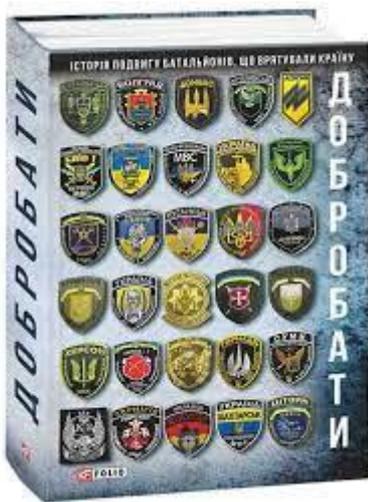
Віртуальна виставка «Добровольці: сила небайдужих»

Події повномасштабної війни знайшли відображення у сучасних книжках. Наприклад, у щоденникових записах та документальних свідченнях, які фіксують перші місяці вторгнення, описують героїзм військових, добровольців та волонтерів.

Ці книги є не лише літературними творами, а й важливими документами нашої епохи. Вони допомагають зрозуміти ціну свободи та незалежності, нагадують про мужність і самопожертву тих, хто став на захист України.

Отже, література про добровольців і учасників російсько-української війни відіграє важливу роль у збереженні історичної пам'яті та формуванні патріотичної свідомості молодого покоління.

У виданні «Добровольчі батальйони» зібрано історії створення добровольчих підрозділів, спогади бійців і командирів. Книга розповідає, як у складний для країни час тисячі людей різних професій об'єдналися, щоб захистити свою державу.

Катерина Гладка, Дмитро Громаков, Вероніка Миронова, Ольга Плужник

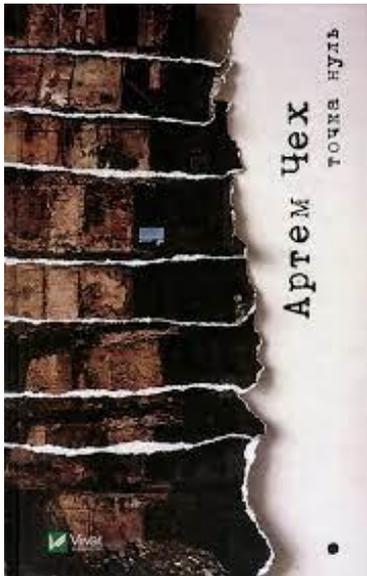
Добровольчі батальйони – Харків: Видавництво Фоліо, 2017. – 384с.

ISBN 978-966-81-375-25

У виданні «Добровольчі батальйони» зібрано історії створення добровольчих підрозділів, спогади бійців і командирів. Книга розповідає, як у складний для країни час тисячі людей різних професій об'єдналися, щоб захистити свою державу.

Книга розповідає про формування добровольчих батальйонів, які з'явилися на початку російсько-української війни. У виданні зібрано свідчення бійців, командирів, волонтерів та очевидців подій. Автори показують, як тисячі

звичайних людей добровільно стали на захист держави та створили підрозділи, що відіграли важливу роль у стримуванні ворога. Це одна з перших книг, що системно описує добровольчий рух в Україні.

Чех Артем

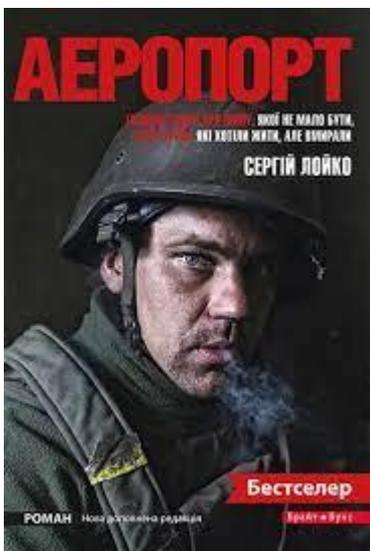
Точка нуль – Чернівці : Видавець Померанцев Святослав, 2023. – 216 с.

ISBN 978-617-8024-44-4

Збірка документальної прози Артема Чеха, письменника і військового, про десять місяців служби у лавах ЗСУ в 2015—2016 роках.

«Точка нуль» – Книга українського письменника та військовослужбовця про особистий досвід служби на фронті. Автор чесно і без прикрас описує будні солдатів, їхні переживання, страхи та підтримку

побратимів. Це розповідь про внутрішні зміни людини, яка потрапляє на війну. Він не герой, він звичайна людина, зі своїми страхами, тривогами, надіями і сумнівами. Він знає, що так, як раніше, вже не буде, знає, що тепер настає інша реальність і для нього, і для його дружини, і для всіх, хто їде разом з ним в учебку, на полігон, на Схід, до точки нуль...

Лойко Сергій

Аеропорт – Брайт Букс , 2015. – 366 с.

ISBN 978-966-2665-68-0

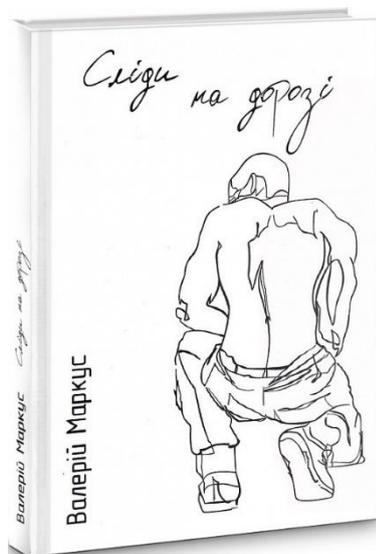
Дія роману починається в Аеропорті й розгортається похвалинно протягом останніх п'яти днів понад 240-денної облоги. Хоча роман заснований на реальних фактах, персонажі всі – плід художнього вимислу, як і назва Аеропорту. Маленький український гарнізон Аеропорту денно й нічно відбиває атаки супротивника, що значно переважає його у живій силі й техніці. Але

тут, у цьому зруйнованому до підвалин Аеропорту, підступні й жорстокі вороги зіштовхуються з чимось неочікуваним і неймовірним. Із кіборгами. Вороги самі так назвали захисників Аеропорту за їхню нелюдську живучість та впертість приречених. Кіборги, своєю чергою, ворогів прозвали орками.

Разом із кіборгами в Аеропортах перебуває американський фотограф, який через низку причин переживає цю необов'язкову війну як особисту драму. Його очима, наче в калейдоскопі, в перервах між боями в Аеропортах читач також

побачить всю історію того, що об'єктивні історики називаються не інакше як російсько-українською війною.

«Аеропорт» – це не хроніка, не розслідування, не літопис. Це художній вимісел, заснований на реальних фактах. У книзі багато персонажів, багато переплетених драматичних сюжетних ліній. Роман не тільки і не стільки про війну. Він і про любов, про зраду, пристрась, ненависть, лють, ніжність, відвагу, біль і смерть. Іншими словами, про наше сьогоднішнє й учорашне життя.

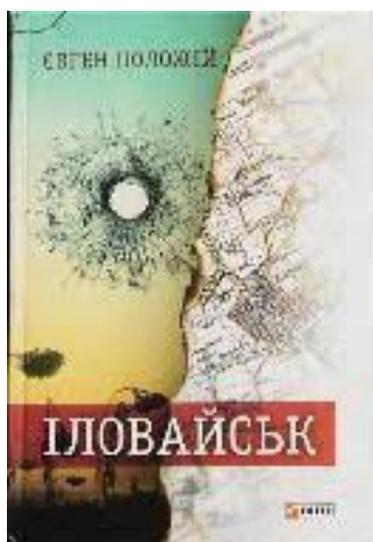
Маркус(Ананьєв) Валерій

Сліди на дорозі – Київ : Наш формат, 2025. – 376с.

ISBN 978-966-194-30-24

Унікальна жива книга! Перша жива книга про війну на Сході України. Мемуари добровольця російсько-української війни. Автор ділиться своїм фронтовим досвідом, розповідає про побратимів, бойові будні та переосмислення життя під час війни.

Ти, шановний читачу, відчуєш, як у твоє БМД влучає РПГ, ти будеш намагатися допомогти пораненому товаришу, ти відчуєш атмосферу напруги, знаходячись в оточенні, ти будеш читати справжній лист дівчини своєму коханому на фронт.

Положій Євген

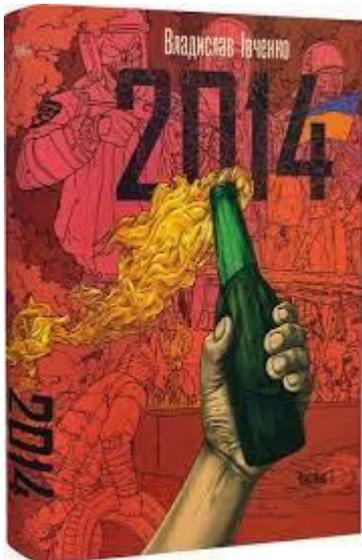
Іловайськ – Харків: Видавництво Фоліо, 2022. – 384с.

ISBN 978-966-03-7499-7

«Іловайськ» — Документально-художній твір про одну з найтрагічніших подій війни — Іловайську трагедію, книга про мужність, неймовірний героїзм і людяність українських солдат і офіцерів, бійців добровольчих батальйонів, батальйонів тероборони,

всіх тих, хто опинився в кінці серпня 2014 року в «Іловайському котлі», що став найбільшою поразкою української армії в ході війни на сході. Це чесна книга про війну, яка, як відомо, нікого ще не зробила краще, натомість, серед крові, вогню та заліза люди залишаються людьми.

Автор почув історії близька сотні учасників Іловайської трагедії, книга побудована на реальних подіях. Тим не менше, просимо вважати всі збіги імен, прізвищ та позивних випадковими.

Владислав Івченко

2014 – Київ : Видавництво Темпора , 2022. – 416с.

ISBN 978-966-03-7499-7

Автор роману «2014 пише про рік ,який усе змінив. Про рік ,який розпочався ще восени 2013-го ,з виходів на майдани,і продовжився війною. Автор показує, як звичайні люди в різних обставинах приймають рішення стати на захист країни. Як люди реагують на історію? Як вона їх змінює - і як вони творять її,змінюючись при цьому? Ціла галерея

різноманітних доль і персонажів допомагає подивитися на ключовий рік концентровано і всебічно - не з погляду абстрактного суспільства, а с поглядів конкретних його представників. Від перших ночей на Майдані – до війни ,що досі триває. Автор не намагається відрефлексувати все, що відбувається, чи дати відповіді на всі ті питання, які у нас виникли після 24-го, бо, зрештою, це й неможливо в наш час.

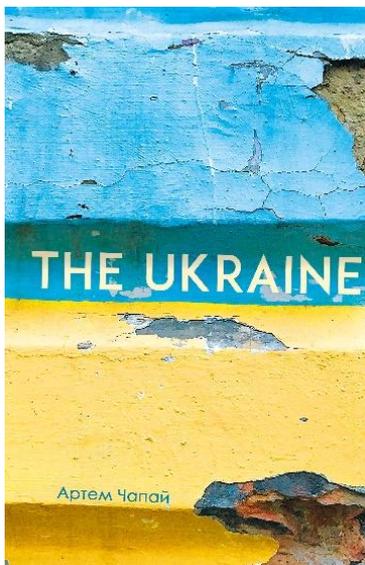
Андрій Цаплієнко

Стіна / пер. із рос. С. Осока — Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. – 576 с.

ISBN 978-617-679-529-2

У фантастичному романі Андрія Цаплієнка перед читачем постають два постапокаліптичні суспільства, одне з яких упевнено торує прогресивний шлях розвитку, а інше — просто деградує. Автор переконаний, що ментальність і тяглість традицій дуже мало змінюються впродовж століть. Герої роману — українці та росіяни, носії яскравих національних рис — перебувають у

постійному напруженому антагонізмі. Війна між ними йде відразу на кількох рівнях — від збройних сутичок до зіткнень душ та внутрішніх переконань. А Дикі Поля, які залишаються після великих і малих протистоянь, — це як незагойні рани, ракові пухлини: вони продовжують кровоточити, демонструючи людству, що війна породжує тільки війну.

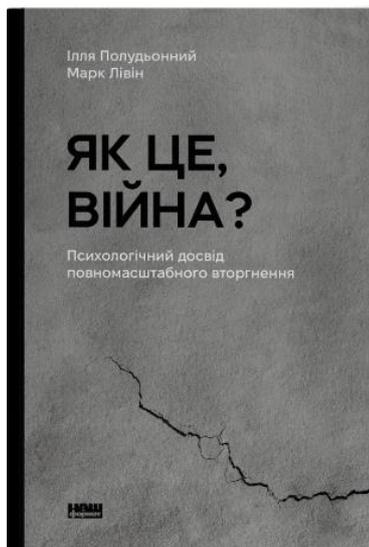
Артем Чапай

The Ukraine – Чернівці : Видавництво 21, 2018. – 240 с.

ISBN 978-617-614-218-8

У тексті *The Ukraine* зумісне порушено кордон між художнім і документальним: одні його частини буквально відтворюють реальність, інші є витвором уяви. Чи кожен читач розуміє, який з них який? І чи має це значення? Зрештою, художній твір буває правдоподібніший за абсурдну дійсність. Фрагменти *The Ukraine* пов'язані дотично, як у пазлі, – а з їхньої сукупності рельєфно виринають обриси України на початку двадцяти першого століття. Чи the Україна, як іронізують героїв.

Особисті нотатки письменника, який добровільно вступив до війська після повномасштабного вторгнення. Книга про мотивацію, вибір і відповідальність.

Марк Лівін, Ілля Полудьонний

Як це, війна?– Київ : Видавництво Наш Формат, 2024. – 216 с.

ISBN 978-617-8120-22-1

Книжка фокусується на першому півріччі повномасштабного вторгнення. Авторам було важливо створити матеріал для переповідання досвіду травми, а також зафіксувати, назвати і пояснити, що відбувалось з людьми із психологічної та соціальної точки зору. Саме

такий фокус книжки «Як це, війна?»

Тут ви знайдете особисті історії авторів про передчуття і початок повномасштабного вторгнення, намагання досягнути все, що відбувалось, та їхні спостереження стосовно цих подій на основі психологічної теорії. У розділах, що стосуються складних і вразливих тем, своїм досвідом поділилися партнери з проєктів Veteran Hub і «Сильні». У книзі є історії військових, добровольців і цивільних, міні історії людей, які є свідченням доброти, вразливості, гумору і сили.

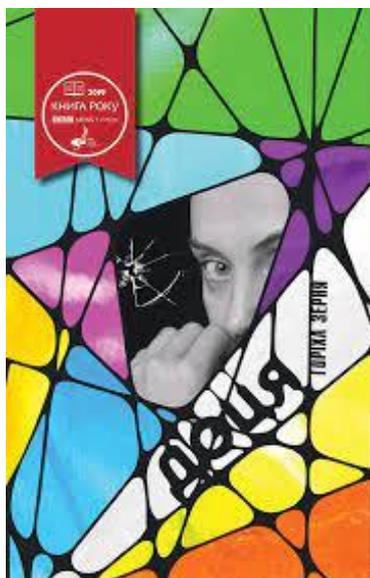
Віталій Запека

Цуцик — Київ: Видавництво Білка, 2023. – 280с.

ISBN 978-617-7792-344

Роман до болі правдивий, бо за плечима автора – три роки російсько-української війни. Написаний людиною, якій до болю те, що стільки років відбувається на Донбасі. Поміж інших сучасних творів воєнної тематики роман "Цуцик" відрізняється тим, що його основною ідеєю є не опис бойових дій чи солдатського

побуту, а зображення жаху війни через світосприйняття маленького собачати – цуцика, який і є головним героєм твору. Такий прийом використовували у своїй творчості Джек Лондон і Джеймс Кервуд, проте українському автору він дав змогу актуалізувати низку проблем, що постали перед нашим суспільством в умовах війни: доля покинутих господарями тварин, жорстокість і людяність, вірність і зрада, наше сучасне й майбутнє. Ця історія зачіпає за живе і тримає увагу з першого слова до останньої крапки. Вона змушує посміхатися й переживати, хвилюватися й радіти, але точно нікого не залишає байдужим. Невеликий, але дуже емоційний твір про життя солдатів на фронті, у якому війна показана через людські почуття, гумор і співчуття.

Тамара Горіха Зерня

Доця — Київ: Видавництво Білка, 2025. – 288с.

ISBN 978-617-7792-092

Одна з найбільш помітних і жвавих книжок української воєнної літератури останніх років. Ця книга про любов. У ній немає жодного слова на "лю...", але вона про любов. Про магію, не лубочну, розтиражовану з екранів телевізора, а справжню, від роду і кореня, коли пірнаєш з головою у Прадавній Океан і виринаєш звідти з рибиною в зубах. І ще про відвагу. Про безумовну

відвагу знайти своє, впізнати його, впертися руками і ногами і нікому не віддати. Свій дім, свою батьківщину, своє серце, своє право ходити з високо піднятою головою.

Події роману розгортаються навесні-влітку чотирнадцятого року у Донецьку. Донбас - це точка обнуління, місце сили, де прозвучали найважливіші запитання. І тільки там заховані потрібні відповіді. Та де все починалося, там все і завершиться, коли історія пройде чергове коло, і вічний змії Уроборос знову вкусить себе за хвіст. Саме тут героїня втратила родину, дім, роботу, ілюзії - і саме тут зби́рала уламки життя заново, віднайшла новий смисл і нову опору.

Олександр Михед

Позивний для Йова — Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 344 с.

ISBN 978-966-448-1356

Книга Олександра Михеда – цінне свідчення подій, що відбувалися в Україні протягом тринадцяти місяців від початку повномасштабної російсько-української війни.

У ній він описує власний досвід, який переживав разом з дружиною, ділиться емоціями та переживаннями, розповідає про долю своїх батьків, що певний час перебували під окупацією в Бучі. Живі спогади ніби переносять читача знову в жахи початкового періоду розгортання повномасштабної війни. “Позивний для Йова” – історія про трансформацію, докорінну зміну кожного з нас під впливом вторгнення. Вона є не лише актом особистого вираження, але і колективним портретом українського суспільства в час випробувань, де кожна людина, подія та емоція має своє місце в загальному полотні війни. Книга-щоденник про перші місяці повномасштабної війни, переживання людей і зміни у суспільстві.

Володимир Рафєєнко

Довгі часи / переклад з російської Маріанни Кіяновської. – Львів: ВСЛ, 2017. – 272 с.

ISBN 978-966-679-387-8

Роман «Довгі часи» оповідає про місто Z, за яким вгадується рідний автору Донецьк, хоча, по суті, замість Z можна підставити і Луганськ, і якийсь інший

населений пункт із території АТО. Крім звичайних, доволі реалістичних людей із психологічними й побутовими проблемами, у цьому місті мешкають лазняр і колишній філософ Сократ Гредіс, його помічник Микола Вересаєв і дещо схиблена онука Сократа Ліза. Ці троє працюють у специфічному місці – лазні «П'ятий Рим», звідки регулярно зникають російські бійці, через що місцева влада час від часу влаштовує Сократу допити. Але Сократ зі своїми колегами не знищують ворожих солдатів і не прокладають їм шлях до дезертирства. Усе значно фантазмагорійніше.

Лазня – це така собі хатинка Баби-Яги, ворота в пекло та цілодобово відкритий страшний суд. Там мешкають потойбічні сили, які за часів єдності з Україною сиділи тихенько, але з початком війни прокинулися й почали активно судити відвідувачів і забирати тих із них, хто на це заслужив. І лазня – далеко не єдиний фантастично-іронічний елемент цього романного світу.

Головна смисло- й сюжетотворча проблема *Z* – це те, що місто приєдналося не до Росії, а до СРСР. І таке приєднання до неіснуючої імперії викликало тектонічний зсув у структурі світу. *Z* перетворилось на казкове схиблене царство, реалістичність якого не вкладається ні в кого в голову, та, тим не менш, воно існує. Тут Рафеєнко вдосталь відрефлексував. Він погрався з усім абсурдизмом ситуації на сході України, населивши роман численними химерними образами: це і привид Рози Люксембург, який блукає своєю вулицею, і гігантські летючі колорадські жуки, що вирізають людей, і багато чого іще. Автор перетворив цей простір на «територію навпаки», задзеркалля й потойбіччя. З одним нюансом. Мешканці потойбіччя – за замовчуванням мерці, як би ми цей образ не інтерпретували. Це примари, що опинилися в місті, приєднаному до примарної імперії, але вони ж це приєднання і спричинили. Роман про війну та її вплив на людину, пам'ять і ідентичність.